

Законодавство у сфері запобігання пожежам на сільськогосподарських землях

Доповідач: Сторчоус Олег

НУБіП

26 жовтня 2017 року

Складові елементи проблеми пожеж на сільгосп землях (т.зв. “сільгосппали”, або “степові пожежі”):

- **інституційна** (здатність уповноважених інституцій запобігати та протидіяти пожежам);
- **економічна** (можливість належного фінансового забезпечення уповноважених інституцій);
- **правова** (нормативне забезпечення діяльності в сфері запобігання та гасіння пожеж);
- **соціальна** (заходи впливу на людину, як головного винуватця пожеж).

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ:

- **Конституція України** (ст.ст.50,66) держава гарантує кожному безпечне довкілля;
- **Закон України “Про охорону навколишнього природного середовища”** (ст. 12) обов’язки громадян щодо охорони довкілля;
- **Закон України “Про тваринний світ”** (ст. 39) та
- **Закон України “Про рослинний світ”** (ст. 27) – випалювання сухої рослинності здійснюється в порядку, який має бути визначений Мінприроди;
- **Закон України “Про охорону атмосферного повітря”** – діяльність, спрямована на штучні зміни клімату проводиться виключно за дозволами (порядок Мінприроди не затверджений !);
- **Правила пожежної безпеки в лісах України** (наказ Держкомлісгоспу №278 від 27.12.2004 року.)

ОРГАНІЗАЦІЯ ГАСІННЯ ПОЖЕЖ:

- Кодекс цивільного захисту України (ст. ст. 17,80) – організація гасіння пожеж покладена на ДСНС (пожежно–рятувальні підрозділи);
- Кодекс цивільного захисту України (ст. ст.19) – забезпечення цивільного захисту покладена на РДА, ОДА, органи місцевого самоврядування (керівництво створеними АРС, службами ЦЗ, місцевими та добровільними пожежною охороною);
- Лісовий кодекс України (ст.ст.86,89,90) – охорона лісів *(а фактично-також прилеглих до них ділянок)* покладена на (державну)лісову охорону;

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ:

- **Кримінальна відповідальність:**

ст.ст. 245, 366, 367 Кримінального кодексу

(за знищення стерні вогнем, що спричинило значну шкоду);

- **Адміністративна відповідальність:**

ст. 77 Кодексу України про адміністративні

правопорушення – за порушення правил пож. безпеки в лісах;

ст. 77-1 КУпАП – за випалювання сухої рослинності,

ст. 87 КУпАП – за порушення вимог щодо середовища перебування диких тварин.

- **Цивільно-правова відповідальність:** майнові такси за випалювання угідь визначені лише щодо територій ПЗФ.

Проблеми правового забезпечення:

- **нечіткість заборони** сільгосп. палів, що має бути визначена у профільних законах;
- **невідповідність розподілу повноважень**, що тягне неналежне інституційне та матеріальне забезпечення ПРП, перш за все - в сільській місцевості;
- **відсутність конкретних норм - обов'язків** землевласників та землекористувачів щодо відповідальності за запобігання пожежам, в т.ч. – допущених із вини третіх осіб;
- **відсутність стимулів** та механізмів уникнення ризиків для землевласників та землекористувачів щодо охорони угідь від сільгосп.палів;
- **відсутність механізму** та порядку визначення розміру відшкодування витрат на гасіння пожеж для ПРП та (Д)ЛО;
- **недостатній рівень юридичної відповідальності** тощо

Пропозиції вирішення проблеми:

- ефективне реформування системи ДСНС:
децентралізація ? (мета - достатня кількість особового складу, укомплектованість технікою (розпорядження КМУ №333 від 01.04.2014 р.);
- належне правове забезпечення фінансування заходів ЦЗ (для ОМС - постанова КМУ №200 від 16.03.2016 р.);
- прийняття комплексних змін до профільних законів (Лісовий кодекс, Закони “Про ОНПС”, “Про тваринний/рослинний світ”, “Про охорону землі/атмосферного повітря”, а також посилення та удосконалення відповідальності власників та землекористувачів;
- запровадження механізмів обов’язкового страхування відповідальності власників/землекористувачів стосовно сільгосппалів, що призводять до лісових пожеж.

Дякую за увагу !